

5. Skole, oplysningsarbejde og anden kulturel virksomhed.

5.01. Skolevæsenet.

Skolevæsenet i Grønland er et statsskolevæsen, der administreres efter lov nr. 152 af 10. maj 1967 om skolevæsenet i Grønland. I henhold til loven forestås den stedlige ledelse af det samlede skolevæsen af en skoledirektion med en skoledirektør som forretningsfører. Loven fastsætter 7 års undervisningspligt i Grønland, men forud for den undervisningspligtige alder er der i byerne og en del bygder oprettet børnehaveklasser. Efter ophøret af den undervisningspligtige alder gives der i videst muligt omfang tilbud om yderligere skolegang i 8.-10. og eventuelt også i et 11. skoleår. Derudover kan eleverne få adgang til supplerende skolegang på statens regning på gymnasier m.v. i Danmark, jfr. konto 5.12. Realafdelinger findes nu på 7 skoler i Grønland, og det påregnes, at yderligere 1 eller 2 skoler etablerer realafdeling pr. 1. august 1974. Desuden er der ved flere større skoler tilvejebragt mulighed for særlig undervisning af dansktalende skoleelever med henblik på at give disse en undervisning svarende til den, der i henhold til lov om folkeskolen meddeles elever i den danske folkeskole på tilsvarende klassetrin.

Grønland er inddelt i 16 skoledistrikter, der hver ledes af en skoleinspektør eller skoledistriktsleder. Der undervises på i alt 96 skolesteder fordelt på byer og bygder. Det samlede antal skoleelever er pr. 1. januar 1974 ca. 13.800, men forventes pr. 1. august 1974 at stige til ca. 14.100 og pr. 1. august 1975 til ca. 14.400. Derefter forventes antallet at falde til ca. 14.100 pr. 1. august 1976 og til ca. 13.600 pr. 1. august 1977 som følge af nedgangen i børnetallet i Grønland fra slutningen af 1960'erne.

På grund af Grønlands geografiske og trafikale forhold må en del skoleelever anbringes på kostskoler eller elevhjem i Grønland pr. januar 1974 i alt ca. 740 elever. Pr. 1. august 1975 påregnes oprettet 100 nye kostpladser og yderligere 100 pr. 1. august 1977. Samtidig vil der i 1974 og de kommende år være ca. 700 elever over den skolepligtige alder på kostskoler i Danmark. Indtil juni 1974 vil der endvidere i private plejehjem i Danmark være 150 elever, der følger 1 års skolegang i danske 6.-klasser. Dette tal påregnes nedbragt til 100 pr. 1. august 1974, og i løbet af budgetoverslagsperioden påregnes skolegangen i danske 6.-klasser at ophøre. Udgifterne ved grønlandske elevers skolegang i Danmark afholdes over konto 5.12. Grønlandske skoleelevers skolegang i Danmark og konto 5.15. Kostskoler i Danmark.

I byskolerne, der underviser ca. 75 pct. af eleverne, var der pr. 1. august 1973 550 normalklasser og faglokaler. Dette tal vil stige til 618 pr. 1. august 1974 og til 645 pr. 1. august 1975, og der må også i de følgende år påregnes en vis stigning, hvorefter tallet forventes at stagnere i takt med det stagnerende og faldende børnetal. Et relativt stigende antal elever vil være placeret i skolernes overbygning, 8.klasser og derover, hvilket stiller store lokalemæssige og økonomiske krav, således at antallet af elever ikke giver et korrekt udtryk for behovet for lokaler eller i det hele for udgifterne ved driften af det grønlandske skolevæsen.

Den skolepsykologiske service i Grønland er under udbygning.

Desuden afholdes over denne konto udgifter til Grønlands Seminarium i Godthåb, der uddanner lærere til den grønlandske folkeskole, jfr. bestemmelserne i lov nr. 145 af 13. maj 1964 om læreruddannelsen i Grønland med senere ændring. For at afbøde manglen på grønlandske lærere, er i 1973 ved seminariet tillige etableret en midlertidig særlig 2-årig uddannelse i medfør af Ministeriet for Grønlands bekendtgørelse nr. 239 af 3. maj 1973 om uddannelse af grønlandsksprogede faglærere til undervisning i begrænset fagkreds i hovedskolen ved skolevæsenet i Grønland.

Gennem denne uddannelse forventer man i løbet af 4 år at få uddannet i alt 60 nye faglærere. Udviklingen i det samlede antal studerende ved Grønlands Seminarium forventes omtrentligt at være følgende: i undervisningsåret 1973-74 130, 1974-75 170, 1975-76 200, 1976-77 210 og 1977-78 220 studerende. For tiden indkvarteres ca. 80 studerende ved seminariets foranstaltning. Udgifterne herved afholdes delvis af seminariet over nærværende konto.